

عنوان مقاله:

ختمالغرایب (تحفهالعراقین) و سفرهای حج خاقانی

محل انتشار:

دو فصلنامه ادب فارسی، دوره 10، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

سید محسن حسینی وردنجانی - دانشآموخته دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

ختمالغرایب یا تحفهالعراقین مثنوی مشهور خاقانی است که از دیرباز تاکنون مورد توجه پژوهشگران بوده است. سالهاست، این پرسش در میان خاقانی‌پژوهان مطرح است که آیا این اثر سفرنامه است یا خیر؟ در پاسخ به این پرسش میان پژوهش‌گران اختلاف نظر بنیادین وجود دارد و تاکنون در تصحیح‌های متعدد این متن و پژوهش‌های وابسته به آن، جواب دقیقی به آن داده نشده است. این جستار کوشیده است تا با روش کتابخانه‌ای و تکیه بر شواهد درون‌متنی آثار خاقانی به این ابهام پاسخ دقیق و روشنی بدهد. در این راستا، تلاش شده است تا نخست دیدگاه‌های عمده و متنوع پژوهشگران درباره این موضوع بیان، بررسی و نقد شوند و سپس دیدگاه جدید این پژوهش ارائه شود که نشان می‌دهد نباید به این اثر به‌گونه تام نگریست؛ بلکه قسمت‌هایی از این اثر قطعا سفرنامه است و قسمت‌های دیگری از آن قطعا سفرنامه نیست. از آن جا که دست‌یافتن به این نتیجه، وابسته به داشتن آگاهی درست از تعداد و زمان سفرهای حج خاقانی است، پیرو گفتار نخست به این مبحث نیز پرداخته شده است و در این زمینه هم، نخست دیدگاه‌های رایج بیان، بررسی و نقد شده اند و سپس نظرگاه جدید این جستار ارائه شده است که نشان می‌دهد، خلاف اقوال مشهور، خاقانی در طول زندگانی خویش حداقل سه حج انجام داده است.

کلمات کلیدی:

خاقانی، ختمالغرایب، تحفهالعراقین، سفرنامه، سفرهای حج

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1200001>

